

„Tvarumo kodas – TIRKŠLIAI“ laisvos formos veiklų tvarkaraštis.

Projektas vyks dviem etapais.

I PROJEKTO ETAPAS. 2025-08-30 Tirkšlių pušyne vyks renginys „Kopūstienės čempionatas ir Kermošius“. Dėkinga vieta leidžia veiklas organizuoti ir planuoti pušyno erdvėse. Vietą lengva ir saugu pasiekti pėsčiomis, dviračiu (yra dviračių stovai), elektriniais paspirukais arba viešuoju transportu. Pušyno erdvėje įrengta išmanioji zona kurioje įrengti saulės energija pakraunami suoliukai leidžiantys renginio dalyviams ir partneriams pasikrauti mobiliąsias priemones, elektrinius paspirtukus, išmaniuosiuose stenduose susipažinti su projekto veiklomis ir renginio programa. Viso renginio trukmė 8 val.

Projekto veiklų fiksavimas ir sklaida. Siekiant užtikrinti, efektyvią renginio sklaidą prieš renginį, renginio metu ir po renginio – projekto veiklos fiksuojamos profesionalaus video fotografo. Užfiksuotos renginio akimirkos, kūrybiškas vaizdo montavimas leis sukurti įtraukiančius ir ilgąamžius įrašus, kurie gali būti naudojami tiek ateities renginiuose, tiek socialinėse platformose. Kūrybingai įamžinami renginio dalyviai ir akimirkos, pabrėžiant bendruomenės susivienijimą išsaugoti gamtą.

Kopūstienės čempionatas. Pušyno papėdėje įsikūrusios bendruomenės ir organizacijos, sukurs tikrą žemaitiškos kopūstienės gastronomijos šventę gamindami maistą lauko krosnelėse. Partneriai ir dalyviai bus skatinami naudoti tik daugkartinius arba plastiko neturinčius indus. Norintiems dalyvauti čempionate dalyviams bus nurodoma turėti savo daugkartinio naudojimo indus ir stalo įrankius, dalyvių kiemeliai turės atspindėti tvarumo temą. Ne pirmą kartą renginyje dalyvaujančios organizacijos skatinamos dėvėti jau turimas Kopūstienės virimo čempionato prijuostes, neperkant naujų. Partneriai ir dalyviai skatinami naudoti tik daugkartines gertuves vandeniui pasilipdyti. Alternatyva plastikiniams vandens buteliukams – UAB „Mažeikių vandenys“ pristatys kūbinę vandens talpą renginio dalyviams kurie galės pasipildyti savo atsineštus butelius ar gertuves. Sumažės plastiko atliekų kiekis, nes nebus naudojama vandens butelių, kurie dažnai tampa didelėmis atliekų kiekiais, net jei jie yra perdirbami. Anglies dioksido emisijų sumažėjimas – gaminant ir transportuojant vandens butelius, atsiranda papildomos anglies dioksido emisijos. Naudodami čiaupo vandenį, sumažinsime šias emisijas. Kainų taupymas – čiaupo vanduo dažnai būna žymiai pigesnis nei butelinis vanduo, todėl sumažins renginio išlaidas. Palaikymas tvarumo iniciatyvoms – demonstruodami, kad galima naudoti vietinį vandenį, paskatinsime kitus renginius ir bendruomenes taikyti tvaresnius sprendimus. Renginio dalyviai gaus vertingų žinių apie vandens taupymą ir aplinkosaugą, todėl įgys teigiamų įpročių, kurie prisidės prie platesnių aplinkosauginių pokyčių.

Diskusijų erdvė. Pušyno papėdėje įkuriama Diskusijų erdvė – Ekovirtuvė. Diskusijos trukmė iki 2 val. Diskusijos tema „Tvarumas Gastronomijoje ir kasdienybėje“. Tvarumo idėjos per Ekovirtuvę naudojant ilgalaikius/tvarius virtuvės ir stalo indus bei įrankius, tai mūsų požiūris į gamtos išteklių tausojimą. Laisvo pobūdžio diskusija gamtos apsuptyje puikus būdas įtraukti dalyvius į svarbius klimatui ir tvarumui aktualius pokalbius. Pušyno erdvė diskusijai neįprasta vieta, tai turėtų sudominti ir į diskusiją įtraukti ne tik potencialius dalyvius, bet ir praeinančius smalsuolius. Diskusijos dalyviai: Mažeikių politechnikos mokyklos padavėjo ir barmeno bei virėjo specialybių profesijos mokytojas Žilvinas Selenis diskutuos gastronomijos

tema, kaip maisto gaminimas gamtoje gali prisidėti prie tvarios aplinkos, kaip virtuvėje naudoti kuo mažiau aplinkai kenksmingų produktų, ir kokie produktai mažiausiai kenkia aplinkai ir yra ekologiški. UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ atstovas apžvelgs atliekų rūšiavimo situaciją Mažeikių rajone, kaip tvarkomos maisto atliekos, apie antrinių atliekų panaudojimą. Šeimos verslo „Kleins Organic Skin Care“ įkūrėjai, kurių tikslas - pakuočių poreikių mažinimas ir unikalių, ekologiškų sprendimų ieškojimas, pasidalins savo gyvenimo būdo įpatumais, patirtimi ir požiūriu, ekologiškų sprendimų pritaikymu kasdieniniame gyvenime ir vesle. Pristys savo ekologišką rankų darbo produkciją. Dėvėtų rūbų parduotuvės „Drabužinė“ įkūrėja pasidalins patirtimi kaip kūrybiškai pažvelgti į dėvėtus rūbus, tekstilę, aksesuarus. Ir panaudoti juos antram gyvenimui, renginio vietos apipavidalinimui, ir kaip tai tiesiogiai susiję su aplinkos tausojimu. keliautoju ir išradėju Sandriu Elektriniu Unguriu kuris pasidalins kaip laisvai galima išgyventi ir nieko neperkant – parduotuvėse jis nesilanko jau septynerius metus. Jis savo rankomis sukonstravęs automobilį ir dviratį, varomus saulės panelių energija, papasakos apie savo gyvenimo būdą.

Šviesos ir miško terapijos takas, Kermošiaus turgus, mainų turgelis vaikams, „Senieji amatai tvarumo įrankiai“, Kojūkininkų ir žonglieravimo mokyklėlė. Veiklos, kurios užpildys miško takus ir žaliąsias zonas. Pušyno viršuje praeinamiausioje vietoje 7 dienų laikotarpiui t.y. 2025-08-23 iki 2025-08-31 bus įrengtas miško terapijos takas pasitelkiant aplinkai draugišką apšvietimą – saulės baterijomis pakraunamą apšvietimą medžiuose. Aplinkai draugiškas apšvietimas – sumažintas elektros suvartojimas. Psichologinis ir emocinis poveikis lankytojams: šviesos terapija. Fizinio aktyvumo skatinimas: aktyvus judėjimas, miško terapija, bendruomenės įtraukimas ir socialinė vertė. Miško tako terapijos poveikis bendruomenei – tinkamas integravimas į gamtą, estetiškas apšvietimas. Kermošiaus turgus – sveiki, ekologiškai užauginti, sezoniniai maisto produktai, rankdarbiai, kuriais prekiaus projekto partneriai, rajono ir vietos gventojai ir ūkininkai. Renginio dalyviai galės susitikti su ūkininkais ir patys įsitikinti, koks skanus sezoninis, kokybiškas ir vietoje užaugintas lietuviškas maistas. Vietos ūkininkai susibendraus su bendraminčiais ir renginio dalyviais, kas labai svarbu regiono ekonomikai ir bendruomenei. Maisto tiekėjams esant elektros energijos poreikiui, elektros šaltiniai gaminami nešiojamais generatoriais kuriais pasirūpins patys turgaus prekybininkai. Mainytuvių turgelyje vaikams, mažieji dalyviai galės keistis žaislais, išaugtais rūbais, stalo žaidimais ir kitomis ilgalaikio naudojimo priemonėmis. Šalia Kermošiaus turgaus įsikurs gyvos senųjų amatų dirbtuvės „Senieji amatai – tvarumo įrankiai“: pynimo iš vytelių, keramikos dirbtuvės, neraugintos duonos kepimas. Senųjų amatų trukmė 4 val. Kaip atsvara seniesiems amatams šiuolaikinės edukacijos: dygstančio popieriaus gamyba – edukacijos metu trumpa pažintis su antriniu popieriaus panaudojimu. Dirbtuvės ne tik primins senąsias tradicijas, bet ir skatins tvarumą bei kūrybiškumą, kurios apima tiek senųjų amatų ir šiuolaikinės ekologinės minties integraciją. Senųjų amatų dirbtuvės leidžia skatinti pagarbą kultūriniam paveldui ir gilų praktinį supratimą apie senąsias tradicijas kurios yra tvarios. Edukacijos antrinio popieriaus naudojimas ir popieriaus perdirbimas su sėklomis, supratimas apie atliekų ir tvarumą. Tai ne tik skatins atsakingumą, bet ir įgys praktinių žinių apie ekologinius sprendimus, kuriuos galima taikyti kasdienėje veikloje. Dalindamiesi šia žinia, dalyviai galės prisidėti prie aplinkos išsaugojimo ir skatinti žalesnį gyvenimo būdą. Šios veiklos ne tik atgaivina senąsias tradicijas, bet ir padeda žmonėms įgyti įgūdžius, todėl gali pritaikyti kasdieniame gyvenime. Kūrybiškumas, sukeliantis per rankdarbius, skatina išreikšti savo asmenines idėjas ir vertinti tvarų kūrimą. Dalinimasis

savo patirtimi, idėjomis ir įžvalgomis, kas prisidės prie bendruomenės stiprinimo ir žinių plėtos.

Renginio kulminacija meninė instaliacija šviesų projektas – „Gamtos ir technologijos sintezė“ – vaizdai, šviesos ir spalvos projektuojamos ant medžių, sukuriant unikalią ir įtraukiančią patirtį miške. Šviesų projekto tikslas – sukurti magišką atmosferą miške, kuriuo siekiama perteikti tvarumo ir aplinkosaugos temą. Informatyvi, ir jaudinančiai paveiki patirtis dalyviams. Emocinė edukacija – ne tik faktai, bet ir jausmas, kad gamtos saugojimas tai mūsų visų atsakomybė. Šviesų projekcijos ant medžių kurios žaismingai keičiasi, atskleidžiant gamtos vaizdus ir tvarumo tematiką (vaizduojant miškus, augalus, gyvūnus, ekologinius procesus kaip vandens ciklas), sinchronizuotos su muzika ir gamtos garsais, kad būtų sustiprinta įtraukimo patirtis. Rodomos trumpos žinutės apie aplinkosaugą, informacija apie tai, kaip mažinti CO2 pėdsaką, saugoti vandens išteklius, gerinti biologinę įvairovę. Tai būtų papildomas būdas skatinti žmones mąstyti apie kasdienius pasirinkimus ir jų poveikį aplinkai. Įtraukiami natūralūs elementai, tokie kaip medžiai, akmenys, vanduo, per šviesos instaliaciją jie sustiprins įspūdį ir ir akcentuos kaip gamta tampa šviesų dalimi. Švieos projektas rodomas sutemus 22.30-23.00 val. Renginio dalyviai gaus ne tik vizualinę patirtį, bet ir suvokimą apie gamtos svarbą bei mūsų atsakomybę ją saugoti. Projektavimas ant medžių gali sukurti magišką, mistinę atmosferą. Žiūrovai gali jaustis tarsi pasinėrę į fantazijų pasaulį, kur gamta ir technologijos susijungia.

II PROJEKTO ETAPAS. „Tvarios Kalėdos Tirkšliuose“. Tvarios Kalėdos gali būti prasmingas būdas švęsti, užtikrinant, kad šventinės tradicijos būtų kuo mažiau žalingos aplinkai.

2025-12-02 Sukurta edukacinė veikla padės susipažinti su tvarumu ir kūrybingumu, naudojant natūralias medžiagas. Kalėdinio žaisliuko iš vytelių ir šiaudų dirbtuvėse naudojant gamtos išteklius – vyteles ir šiaudus, dalyviai prisidės prie mažesnės plastiko ir kitų neatsinaujinančių medžiagų naudojimo, taip skatindami atsakingą vartojimą. Kuriant iš natūralių medžiagų, dalyviai mokysis kūrybiškumo, rankdarbių įgūdžių ir kantrybės, tai galimybė sužinoti apie natūralių gamtos medžiagų panaudojimą kasdieniame gyvenime. Dalyviai savo pagamintais tvariais žaisliukais papuoš augančią miestelio eglutę, taip skleisdami žinutę apie tvarias Kalėdas. Pasirinktas natūralios eglės puošimas paskatins projekto dalyvius puošti natūralią eglę ar kitą medį, esantį miestelio, organizacijos ar bendruomenės centre ar kieme.

2025-12-07 organizuojamas Kalėdinio miestelio įžiebimo renginys, kalėdų eglė ir miestelis įrengiami Tirkšlių miestelio centre. Renginio trukmė iki 2 val. Tikslas sukurti šventinę atmosferą Tirkšlių miestelio centre, panaudojant kūrybiškai pagamintas tvarias dekoracijas bei šventinį atributą. Įtraukti bendruomenę – skatinti gyventojų, ypač vaikų ir šeimų, aktyvų dalyvavimą renginyje. Sukurti traukos centrą – eglutę su rankų darbo žaisliukais apšviesti šviečiančio žaislo ir „gyvieji elniai“ taps pagrindiniu šventiniu akcentu, pritraukiančiu lankytojus. Puoselėti tradicijas – stiprinti kalėdines miestelio tradicijas ir kurti jaukų, bendruomenišką šventinį laikotarpį. Šviečiančios kalėdinės dekoracijos su energiją taupančiomis lemputėmis sumažins elektros energijos suvartojimą, sumažinama šiltnamio

efektą sukeliančių dujų išmetimo rizika, todėl kalėdinis apšvietimas tampa draugiškesnis aplinkai, tuo pačiu prisidėsime prie aplinkosaugos tikslų, mažindami kasdienę energijos vartojimą. Kalėdinės dekoracijos su LED lemputėmis turi ilgesnį tarnavimo laiką (daugiau nei 25 000 valandų), palyginti su tradicinėmis lemputėmis, kurios paprastai tarnauja tik 1 000 valandų. LED lempučių naudojimo nauda ir mažesnė poreikio nuolat pirkti naujas lemputes sumažina plastiko ir kitų atliekų kiekį. Tai paskatins dalyvius atsakingiau pažvelgti į Kalėdinio šventimo tradicijas, puošybą, bei energijos išteklių naudojimą. Nuomojant kalėdines dekoracijas sumažiname atliekų kiekį ir suteikiame senoms medžiagoms antrą gyvenimą. Teatralizuotas Kalėdinis koncertas sustiprins dalyvių šventinę atmosferą, bendrystę, bei kultūrinius ir socialinius ryšius. Teatralizuotas pasirodymas atspindės bendruomenės tvarių Kalėdų dvasią, ir skleis žiniutę kaip per kūrybines transformacijas – per perdirbtus drabužius vaizduojama, kaip galima suteikti jiems naują gyvenimą ir paversti juos tikrais meno kūriniais.

Veiksmų plano eiga:

1. Bendruomenės tarybos susirinkimas (2025 m. vasario 12 d.).
2. Tarybos susirinkimo metu aptariama projekto vykdymo eiga:
 - 2.1. Paskiriamas atsakingas asmuo už projekto administravimą, viešuosius pirkimus, ataskaitų rengimą projektui pasibaigus.
 - 2.2. Paskiriamas atsakingas asmuo bendradarbavimui su Tirkšlių kultūros centro ir Mažeikių rajono savivaldybės atstovais, sutarčių su partneriais rengimui.
 - 2.3. Paskiriamas atsakingas asmuo už projekto viešinimą. Projekas viešinamas Tirkšlių seniūnijos bendruomenės, Tirkšlių kultūros centro, Tirkšlių seniūnijos patalpose, Tirkšlių miestelio afišoms skirtose vietose. Išmaniuosiose pušyno stenduose, partnerių gyvenamosios vietos afišavimui skirtose vietose, partnerių socialiniuose tinkluose, Mažeikių radijo stotyje „Mažeikių aidas“, dienraštyje „Santarvė“.
3. Projekto paraiškos pateikimas ŠVLVVG iki 2025-04-15.
4. Projekto įgyvendinimas.
5. Rengiamos projekto ataskaitos.